

Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola, Dobruška, Pulická 378,
okres Rychnov nad Kněžnou**

Adresa: Pulická 378, 518 01 Dobruška

Identifikátor školy: 600 097 579

Termín konání inspekce: 24. – 27. listopad 2003

Čj.:	09-1167/03-5170
Signatura:	oi6cx101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve skupině předmětů 1. stupně základní školy, na 2. stupni v českém jazyce, v matematice, ve skupinách přírodovědných a esteticko-výchovných předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2003/2004,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve výše jmenovaných předmětech a skupinách předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, v době inspekční činnosti,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Dobruška, Pulická 378, okres Rychnov nad Kněžnou sdružuje základní školu s kapacitou 300 žáků a školní družinu s kapacitou 150 žáků.

Škola je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací a zřizuje ji město Dobruška, náměstí F. L. Věka 11, 518 01 Dobruška. Základní škola je plně organizovaná, společně se školní družinou se nachází na adrese Pulická 378, 518 01 Dobruška. Na odloučených pracovištích s adresami Opočenská 585, Pulická 695 a Pulická 779, vše 518 01 Dobruška se nacházejí tělocvičny, které škola využívá, ale které jsou majetkem jiných organizací.

V době inspekce se v jedenácti třídách základní školy učilo 225 žáků podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, se zapracovanými pozdějšími doplňky, čj. 25 018/98-22.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve školním roce 2003/2004 působí v základní škole celkem dvacet pedagogů, vzhledem k zaměření inspekční činnosti se hospitace měly uskutečnit u třinácti z nich, ale jedna z učitelek onemocněla. Ze třinácti pedagogů jedenáct splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, neboť absolvovali vysokoškolské studium zaměřené na učitelství pro první, nebo druhý stupeň základní školy, dva pedagogové tyto podmínky nespĺňují. Jedna nekvalifikovaná učitelka v současné době studuje předškolní výchovu a speciální pedagogiku na vyšší odborné škole. Ředitel školy a výchovný poradce rovněž splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti i požadavek na délku praxe, výchovný poradce absolvoval kvalifikační studium pro funkci výchovných poradců.

Ředitel školy při sestavování učebního plánu v maximální míře zohledňuje odbornost učitelů, takže výuku většiny předmětů zajišťují pedagogové s odpovídající aprobací. Přesto tři učitelé s kvalifikací pro druhý stupeň učí na malou část svého úvazku na prvním stupni, jedná se o výuku německého jazyka ve čtvrté a páté třídě (kvalifikovaná učitelka tohoto předmětu je na mateřské dovolené) a o výuku anglického jazyka ve čtvrté třídě. Výtvarnou výchovu

v šestých třídách učí vychovatelka školní družiny s úplným středním odborným vzděláním se zaměřením na vychovatelství a se specializací pro tento předmět.

Ředitel školy vypracoval velmi kvalitní Organizační řád školy, jeho součástí je organizační schéma školy se znázorněnými vazbami přímého řízení. V Organizačním řádu školy jsou mimo jiné obecně zakotveny povinnosti ředitele školy a ostatních vedoucích pracovníků, podrobněji jsou specifikovány v pracovních náplních jednotlivých vedoucích pracovníků, v nich jsou rovněž stanoveny všechny jejich kompetence. Za úsek výchovně-vzdělávací zodpovídá zástupce ředitele, za činnost úseku ekonomického ředitel školy.

Vnitřní informační systém vychází z každodenních porad vedení školy, při nichž řeší aktuální problémy, z provozních porad a z pravidelných jednání pedagogické rady. Učitelé získávají informace z měsíčních plánů, podklady pro ně dávají i metodické orgány školy. Dále jsou informace vyvěšovány na nástěnkách v kanceláři a před ředitelnu, nebo jsou předávány osobně. Využíván je také školní rozhlas.

Metodické orgány školy jsou ustanoveny, pracují, kompetence jejich vedoucích jsou rovněž stanoveny v pracovních náplních. Ve škole jsou zřízena metodická sdružení učitelů prvního stupně a vychovatelek školní družiny, na druhém stupni předmětové komise učitelů přírodovědných a společenských předmětů. Jejich činnost je plánovitá, pravidelná, pedagogové se zabývají různými oblastmi výchovně-vzdělávací práce. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům zpravidla pomáhají vedoucí metodických orgánů, v současné době však ve škole začínající učitelé nepůsobí.

Ředitel školy je zkušený vedoucí pracovník, vytvořil efektivní systém vedení zaměstnanců, založený na spolupráci s pedagogickou radou i metodickými orgány, systém, v němž platí stanovená pravidla. Jejich dodržování je kontrolováno. Hospitace realizují ředitel školy i jeho zástupce podle plánu hospitací, v něm jsou rovněž uvedeny oblasti, na něž se v jednotlivých měsících zaměří. Jednou z nejsledovanějších oblastí je dodržování tematických plánů, dále jsou kontroly zaměřeny na dodržování řádu školy, řádů učeben, dodržování dozorů, vedení povinné dokumentace apod. Z hospitační činnosti jsou vedeny záznamy v počítačové formě, v programu Bakalář. V letošním školním roce do doby inspekční činnosti realizoval ředitel školy tři hospitace, zástupce ředitele rovněž tři. Kontrola provozu školy probíhá průběžně. Výsledky zjišťované kontrolami a hospitacemi vedení školy s jednotlivými zaměstnanci projednává, později je hodnotí a poznatky využívá při organizování, řízení a plánování práce. Se závěry z hospitací a kontrol jsou zaměstnanci seznamováni, v případě potřeby jsou přijímána opatření. V rámci inspekční činnosti byla sledována hospitace zástupce ředitele, následný rozbor hodiny provedl velmi erudovaně.

Vedení školy se zabývá i plánováním v oblasti lidských zdrojů, a to v koncepčních plánech školy. Kolektiv zaměstnanců školy je věkově různorodý, v posledních letech byli přijati mladí učitelé. Ředitel školy shromažďuje žádosti o učitelské místo, při výběru pedagogů preferuje odpovídající odbornost, vede i seznam učitelů – důchodců pro případ zastupování, rovněž má přehled o odchodech pracovníků školy do důchodu.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy podporuje, ale i v této oblasti platí stanovená pravidla. Učitelé se mohou zúčastnit až čtyř akcí za půl roku, pokud souvisejí s jejich odborností, či jim umožní rozšířit si vzdělání. Prioritami školy vzhledem k značnému počtu integrovaných žáků jsou speciální pedagogika a kurzy pro výuku reedukace. S přechodem školy do právní subjektivity vedení školy studuje kurzy ekonomického managementu. Jedna učitelka si doplňuje kvalifikaci studiem na vyšší odborné škole.

Hodnocením práce zaměstnanců se vedení školy pravidelně zabývá, např. při přiznávání osobních příplatků zaměstnanců, při analýzách kontrolní činnosti či dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, při plánování, při zpracovávání výroční zprávy aj. Kritéria pro přiznání osobního příplatku jsou zpracována, zveřejněna na nástěnce, každý zaměstnanec má

možnost zhodnotit, zda jeho práce jim odpovídá. Podkladem pro přiznání odměn pedagogům je formulář Přehled činnosti učitele nad povinný úvazek, který vyplní ten, kdo takovouto činnost vykonává. Sebehodnocení také provádějí učitelé v rámci pohospitačních rozhovorů.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova základní školy byla postavena v roce 1985, bezprostředně před zahájením inspekce byla slavnostně otevřena nová přístavba školy. Celá budova je řešena jako bezbariérová.

V přízemí se nacházejí vstupní hala, vestibul, šatny, čtyři učebny, prostory školní družiny, cvičná kuchyň, sklad učebnic a pomůcek sloužící rovněž jako archiv, ředitelna a kanceláře zástupce ředitele a hospodářky. V prvním patře jsou odborné učebny pro výuku fyziky, chemie, přírodopisu, hudební výchovy a odborná učebna dějepisu a zeměpisu. Učebna chemie je vybavena rozvodem vody a plynu, učebna fyziky rozvodem elektrického proudu. Všechny odborné učebny jsou spojeny s příslušnými kabinety a sloužily v době inspekce zároveň jako kmenové učebny. Dále jsou zde umístěny dvě klasické učebny, respirium, učebna informatiky a žákovská knihovna. V učebně informatiky je patnáct žákovských pracovišť vybavených multimediálními počítači s procesorem srovnatelným s Pentiem II., reproduktory nebo handsfree soupravou, z toho třináct připojených k internetu, připojena je síťová tiskárna HP 4LJ a skener. Je zde učitelské pracoviště, počítač slouží zároveň jako server. Učebna slouží žákům i ve volném čase odpoledne. Žáci pracují s internetem, vyhledávají v elektronické encyklopedii Diderot, mohou zde zpracovávat domácí úkoly, úkoly naukových olympiád, v některých případech i záznamy z laboratorních prací. Dále učebnu využívá školní družina v kroužcích informatiky. Školní družina má navíc v hernách dva multimediální počítače, využívané především pro hry a programy Terasoftu. Jeden multimediální počítač připojený k internetu a napojený na monitor a dva televizory jsou umístěny v odborné učebně zeměpisu a dějepisu. V době inspekce probíhala ve škole příprava na přemístění odborné učebny výpočetní techniky do zcela nové a daleko prostornější učebny, vybavené dataprojektorem.

Celé nově vybudované druhé patro je vybaveno novým nábytkem a v době inspekční činnosti v něm probíhaly přípravy na stěhování. Nacházejí se zde kulturně-tělovýchovný sál, šatny, tři kmenové učebny doplněné dvěma kabinety, učebna výpočetní techniky, ateliér výtvarné výchovy vybavený polohovatelnými pracovními stolky pro jednotlivé žáky a hrnčířským kruhem, kabinety výtvarné výchovy a hudební výchovy, informační centrum a nové prostory pro školní knihovnu.

Za budovou školy se nachází esteticky působivá venkovní terasa, využívaná pro relaxaci žáků a činnost školní družiny.

Ve všech sledovaných předmětech měli žáci vyhovující učebnice, jejich postupnému obměňování věnuje vedení školy pozornost.

Vybavení kabinetů a učeben pomůckami a žákovskými pracovními soupravami je velmi dobré a umožňuje plně zabezpečit názornost výuky i využívání moderních vyučovacích metod.

Audiovizuální techniky je dostatečné množství, učitelé mají k dispozici výukové počítačové programy, videokazety, diapozitivy, zpětné projektory apod. Přímo v kabinetech je umístěna odborná literatura, slovníky atlasy, encyklopedie. Vybavení učebnicemi a pomůckami pro

žáky se specifickými poruchami učení věnuje škola rovněž značnou pozornost. Některé z pomůcek používaných při reedukaci žáků si učitelky vyrábějí samy.

Kontrolní činností a realizací opatření v oblasti materiálně-technických podmínek se systematicky zabývají ředitel školy i zástupce ředitele. Při zlepšování podmínek pro výuku a vybavení školy velmi dobře spolupracují se zřizovatelem a metodickými orgány školy. Jejich práce v této oblasti je účinná a funkční, což dokumentuje současný stav základní školy.

Širší veřejnost materiálně-technické zázemí školy v době inspekční činnosti nevyužívala.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka žáků ve školním roce 2003/2004 probíhá podle platného vzdělávacího programu. Pro žáky s vývojovými poruchami učení a zdravotním postižením byly vypracovány individuální vzdělávací plány, ty byly projednány se zákonnými zástupci žáků.

Vzdělávací program je realizován v souladu s potřebami žáků základní školy.

Učební plán pro školní rok 2003/2004 je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Je upraven podle možností školy a s ohledem na zájmy žáků. Kontrolou bylo zjištěno, že reálná výuka probíhá podle sestaveného rozvrhu hodin. Ve škole se vyučuje podle platných učebních osnov, ty byly ve sledovaných předmětech plněny.

Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena zodpovědně, na předepsaných tiskopisech a průkazně zachycuje průběh vzdělávání. V třídních výkazech a katalogových listech byly zjištěny drobné formální nedostatky (nestandardní zápisy změn ve stavu žactva).

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Kontrolu naplňování učebních osnov provádí vedení školy pravidelně. Využívá k tomu účast na jednáních metodického sdružení a předmětových komisí, hospitační činnost a jednání pedagogické rady. K porovnání časového a obsahového plnění slouží řediteli školy a jeho zástupci tematické plány vyučujících. Případné nesrovnalosti jsou projednávány a ihned řešeny.

Kontrola naplňování učebních osnov je plánovitá a účinná.

Kontrolou rozvrhu hodin pro školní rok 2003/2004 bylo zjištěno, že je sestaven s ohledem na psychohygienu výuky a v souladu s příslušným právním předpisem.

Vnitřní řád školy obsahuje všechny předepsané náležitosti, včetně práv žáků, je zpracován přehledně a velmi kvalitně.

Ve vnitřním informačním systému je preferována forma osobního jednání třídních učitelů se žáky, rovněž jsou využívány nástěnky na chodbách a ve třídách, případně školní rozhlas. Rodiče jsou o prospěchu a chování svých dětí informováni prostřednictvím notýsků a žákovských knížek. Každoročně se konají dvě třídní schůzky a jsou organizovány dva konzultační dny. Vždy s dostatečným předstihem jsou rodiče seznamováni s návrhy klasifikace za jednotlivá období, při řešení naléhavých záležitostí jsou písemně zváni k návštěvě školy. Dále škola zaslává rodičům oznámení o důležitých akcích školy, informuje je

na webových stránkách, v městské kabelové televizi, v Dobrušském zpravodaji. Zprávy o činnosti školy se objevují i v Orlickém týdeníku.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je velmi kvalitní, propracovaná a funkční.

Výchovný poradce zpracoval plán činnosti, který zahrnuje práci s integrovanými žáky a profesní poradenství. V letošním školním roce je ve škole evidováno celkem 27 žáků s vývojovými poruchami učení a zdravotním postižením. Pro všechny žáky jsou vypracovány individuální vzdělávací plány (podepsané rodiči), ty mají k dispozici třídní učitelé a učitelé příslušných předmětů. Reeducaci dvaceti dvou žáků provádějí ve skupinách po třech až čtyřech žácích podle stanoveného rozvrhu čtyři dyslektické asistentky. Škola spolupracuje s klinickou psycholožkou, s Pedagogicko-psychologickými poradnami Rychnov nad Kněžnou a Náchod a Speciálně pedagogickým centrem Náchod.

Profesnímu poradenství je věnována pozornost v rámci výuky předmětů praktické činnosti, rodinná výchova, občanská výchova a informatika. V měsíci říjnu je zasílána rodičům pozvánka na prezentaci středních škol regionu (v letošním roce na VOŠ a SPŠ Rychnov nad Kněžnou). Pro vycházející žáky a jejich rodiče organizuje škola ve svých prostorách v listopadu schůzku se zástupci středních škol.

Škola rovněž spolupracuje s Úřadem práce Rychnov nad Kněžnou, ten poskytuje žákům aktuální informace o trhu práce i o studijních a učebních oborech, umožňuje jim návštěvy v Informačním a poradenském středisku.

V oblasti prevence sociálně-patologických jevů spolupracuje výchovný poradce s metodičkou prevence ve škole.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

První stupeň základní školy

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů

K posouzení úrovně vzdělávání a výchovy byly realizovány hospitace v 1. – 5. ročníku v hodinách českého jazyka ve všech třídách a v některých třídách v hodinách prvouky a vlastivědy.

Výuku těchto předmětů zajišťuje pět učitelek, čtyři jsou odborně i pedagogicky způsobilé pro výuku na prvním stupni základní školy, jedna nikoliv, neboť neabsolvovala vysokou školu. Tato skutečnost se na kvalitě její výuky neprojevila. Časová dotace sledovaných předmětů byla dodržena, stejně tak i proporcionalita mezi jednotlivými složkami českého jazyka.

Všechny zhlédnuté hodiny byly velmi pečlivě připravené a mnohdy do detailu promyšlené. Učitelky zpracovaly tematické plány, probírané učivo bylo s nimi v souladu. Cíle jednotlivých hodin byly stanoveny přiměřeně k aktuálnímu stavu tříd a byly zpravidla splněny. Probírané učivo navazovalo na témata předcházející, bylo prezentováno po stránce věcné i odborné správně.

Učebny, v nichž výuka probíhala, působily pedagogicky podnětně, byly esteticky upravené. Některé nebyly dostatečně prostorné, aby umožnily např. skupinovou práci žáků, ale v brzké době se žáci 1. – 3. třídy budou stěhovat do učeben nových, prostorných. Postupně proběhne stěhování i ostatních tříd do jiných učeben. Ve všech třídách byla k dispozici řada pomůcek, zejména dvojrozměrných, i didaktická technika, obojí bylo v hodinách efektivně využíváno. V českém jazyce od třetí až do deváté třídy žáci používají ucelené řady učebnic s pracovními sešity.

Sledované vyučovací jednotky byly velmi pestré, učitelky nejvíce uplatňovaly frontální způsob výuky doplňovaný řízeným rozhovorem se žáky, objevovaly se rovněž skupinové formy práce i individuální výuka žáků se speciálními potřebami. Učitelky řídily výuku účelně, činnosti organizovaly tak, aby žáci mohli být aktivní. Jejich pokyny byly jasné. V okamžicích, kdy polevovala pozornost žáků, zařazovaly relaxační chvílky, písničky, hry či změnila místa žáků. Preferovaly tzv. klasickou stavbu hodin, v nichž po úvodní motivaci, či informaci o cíli následovalo zopakování předcházejícího učiva, poté učivo nové a jeho procvičení. Poměrně často docházelo k tomu, že nezbyl čas na zhodnocení práce žáků, někdy na shrnutí poznatků. Výuka probíhala tempem přiměřeným věku žáků. Učitelky dodržovaly pedagogické zásady.

Učitelky zařazovaly úvodní i průběžnou motivaci, v některých vyučovacích jednotkách motivace prolínala celou hodinou. Žáci byli většinou aktivní, projevovali o výuku zájem. Pokud byla zařazena práce ve dvojicích či skupinách, učitelky ji vhodným způsobem korigovaly.

Ve třídách panovala příjemná atmosféra, vztahy mezi učitelkami a žáky byly založeny na vzájemné důvěře. Žáci respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování. Verbální i neverbální projev učitelek byl přirozený, při komunikaci až na výjimky užívaly spisovný jazyk. Komunikace žáků byla na různé úrovni, učitelky ji usměrňovaly, rozvíjely komunikativní dovednosti žáků.

Učitelky průběžně hodnotily znalosti a dovednosti žáků, tato hodnocení byla většinou pozitivně zaměřená. Rovněž ověřovaly pochopení probíraného učiva. Při samostatné práci poskytovaly žákům v případě potřeby pomoc. Písemné projevy žáků ve sledovaných předmětech pravidelně opravují. Žáci mají v zápisničkách a žákovských knížkách z těchto předmětů dostatek známek.

Učitelky neustále rozvíjely pracovní návyky žáků, jako jsou správné sezení, sklon sešitů, úprava pracovního místa a podobně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech v 1. - 5. ročníku jsou hodnoceny jako vynikající.

Druhý stupeň základní školy

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

V průběhu inspekční činnosti se hospitace uskutečnily v hodinách jazykového vyučování a slohového výcviku. Pro posouzení kvality výuky byly vybrány vyučovací jednotky v 6. – 9. ročníku. Výuku zajišťují dvě učitelky, obě odborně i pedagogicky způsobilé pro výuku na druhém stupni škol, navíc tento předmět vystudovaly. Tyto okolnosti pozitivně ovlivňovaly kvalitu výuky. Časová dotace hodin v 6. – 9. ročníku je čtyři hodiny týdně, žáci 7. a 9. ročníku mají v rámci volitelných předmětů literárně-dramatický seminář. Pro zájemce z nejvyššího ročníku učitelka organizuje kroužek cvičení z českého jazyka jako přípravu k přijímacím zkouškám.

Sledované vyučovací jednotky byly promyšlené a připravené. Pro časovou realizaci předmětu učitelky zpracovaly tematické plány, ty jsou v souladu s učebními osnovami. Výchovně-vzdělávací cíle učitelky stanovily přiměřeně k aktuálnímu stavu tříd, ve sledovaných vyučovacích jednotkách byly plněny. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Obě vyučující prezentovaly učivo jak po stránce věcné, tak i odborné správně.

Zhlédnuté hodiny byly realizovány v kmenových učebnách, které jsou zařízeny jako polo odborné hlavně pro přírodovědné předměty, a tak pro tento předmět nepůsobily příliš

pedagogicky podnětně. Kromě jedné učebny byly vybaveny vhodným nábytkem. Učebny byly upravené a čisté. Pro výuku předmětu mají učitelky dostatečné množství učebních pomůcek i didaktické techniky, žáci učebnice s pracovními sešity. Vše bylo ve sledovaných hodinách využíváno. Často žáci pracovali s nakopírovanými doplňujícími texty.

Učitelky řídily výuku účelně, vyučovací čas byl využíván efektivně. Ve všech vyučovacích jednotkách převládala frontální forma výuky, doplňovaná dalšími formami – individuální, skupinovou, a různými metodami, nejčastěji dialogickou. Jedna z učitelek pro zvýšení názornosti žáků zařazovala velmi vhodně i určité prvky dramatické výchovy. Některé poznatky byly prezentovány formou výkladu, na vyvozování jiných se žáci někdy aktivně podíleli. Obě učitelky důsledně provádějí nácvik a prověřování pravopisných jevů formou krátkých pravopisných cvičení, která píše žáci téměř každou hodinu, kontrolních diktátů a kontrolních slohových prací. Po napsání pravopisných cvičení následovala zpětnovazební kontrola. Učitelky vedou žáky k systematizaci poznatků. Výuka se odvíjela zpravidla přiměřeným tempem, žádná relaxace nebyla cíleně zařazena, v jedné vyučovací jednotce dosti chyběla. Ve struktuře vyučovacích jednotek zbylo zpravidla málo času na závěrečné shrnutí učiva (nebo k němu došlo až o přestávce), rovněž i na hodnocení práce žáků v hodině.

V úvodu vyučovacích jednotek učitelky seznámily žáky s cílem hodiny, větší časový prostor věnovaly průběžné motivaci. V jedné hodině i přes nespornou snahu vyučující se nedařilo vzbudit zájem žáků, ti byli sice hodní, ale pasivní. V ostatních hodinách pracovali žáci většinou aktivně, se zájmem. Jedna učitelka, aby co nejvíce motivovala žáky a eliminovala jejich pocity neúspěchu, zavedla systém bodového hodnocení za splněné úkoly.

Vzájemné vztahy mezi učitelkami a žáky i žáky navzájem, kromě jedné hodiny, byly velmi dobré. Žáci akceptovali stanovená pravidla chování i komunikace. Ve vyučovacích jednotkách jazykového vyučování nebyl vytvořen časový prostor pro vyjadřování názorů žáků či jejich diskusi, ve slohovém výcviku časový prostor byl, ale chyběl zájem žáků. Učitelky svým vyjadřováním jdou v oblasti komunikace žákům příkladem, ne vždy však důsledně vyžadují od žáků odpovědi celými větami.

Ve všech zhlédnutých hodinách učitelky žáky průběžně hodnotily, zpravidla s pozitivním zaměřením, zařazováno bylo i vzájemné hodnocení či sebereflexe žáků. Zkoušení se uskutečnilo jednou a výsledné bodové ohodnocení učitelka zdůvodnila.

V předmětové komisi se učitelky domluvíly na počtu i charakteru písemných prací z českého jazyka, jejich analýzu si provádějí vyučující buď samostatně, popř. ji provádějí v rámci činnosti této komise.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Matematika byla hospitována ve všech ročnících druhého stupně u obou vyučujících tohoto předmětu. V učebním plánu školy pro letošní školní rok je týdenní hodinová dotace ve všech ročnících na základní výši čtyř hodin.

Výuku předmětu zajišťují dva učitelé. Jejich bezprostřední příprava na hodiny byla pečlivá, učivo mají naplánované na základě učebních osnov, duplicita zjištěna nebyla. Stanovené cíle ve sledovaných hodinách byly přiměřené k aktuálnímu stavu tříd a navazovaly na předchozí učivo.

Oba učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na druhém stupni a mají předmět ve své aprobaci. Sledované hodiny byly vedeny věcně i odborně správně.

Výuka předmětu probíhala v kmenových učebnách, učitelé si potřebné pomůcky do učeben přinášeli. Materiální podpora výuky byla ve většině hodin dostatečná, učební pomůcky byly využívány (včetně folií na zpětný projektor). Žáci pracovali při hodinách s učebnicemi, pracovními sešity, sbírkami úloh, tabulkami a dalšími příkladovými materiály.

Průběh všech hodin matematiky byl klidný, atmosféra pracovní. Použité metody a formy práce byly adekvátní probíranému učivu. Kromě frontální práce byly zařazeny ústní rozcvičky a pamětné počítání, krátká prověrka, samostatná práce, řešení problémové úlohy. Žáci byli zapojováni do vyvozování obecných pravidel, aktivně spolupracovali při kontrole výsledků úloh. Tempo výuky bylo přiměřené, učitelé dbali na dodržování psychohygienických zásad.

Ve většině hodin byla vstupní motivace nahrazena stručným seznámením s cílem hodiny, více pozornosti učitelé věnovali motivaci průběžné. Dále následovalo opakování, nebo zkoušení (efektivní, účelné, rychlé). Pedagogové v závěru hodin učivo shrnuli, zhodnotili výkon žáků, v jednom případě se ke svému výkonu vyjadřovali žáci sami. Díky průběžné motivaci, pozitivnímu hodnocení a pochvale byli žáci aktivní a učivo si osvojovali se zájmem.

Ve vzájemné komunikaci převládala otevřenost, žáci dostávali možnost vyjádřit svůj názor, ne vždy však tuto možnost využili. Učitelé hodnotili práci žáků pozitivně, s citem pro jejich individuální schopnosti.

Výsledky výuky zjišťují vyučující hlavně rozbořem písemných prací, případné nedostatky neprodleně řeší.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech

Hospitace v hodinách přírodopisu, fyziky, chemie a chemicko-biologických praktik byly provedeny u všech tří učitelů, zabezpečujících výuku těchto předmětů. Povinným přírodovědným předmětům je věnována maximální možná hodinová dotace. Všichni učitelé vypracovali kvalitní tematické plány. Učivo navazovalo na zvládnutou učební látku, cíle výuky byly odpovídající. Žáci osmého ročníku mají možnost rozvíjet svoje znalosti a dovednosti ve volitelném předmětu chemicko-biologická praktika.

Výuka všech přírodovědných předmětů je zajištěna výhradně učiteli, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a mají víceletou pedagogickou praxi. Fyziku ve třídách šestého ročníku vyučuje učitel, který nemá aprobaci pro výuku tohoto předmětu.

Výuka všech přírodovědných předmětů probíhala v dobře zařízených odborných učebnách, které v době inspekce sloužily zároveň jako kmenové třídy. Po estetické stránce a z hlediska podnětnosti pro výuku jsou odborné učebny průměrné. V samostatných kabinetech je umístěno dostatečné množství pomůcek, plně umožňující názorné vyučování. Ve velké většině sledovaných hodin byla názornost výuky zajištěna velmi dobře. V chemii i fyzice byly často prováděny demonstrační pokusy, v přírodopisu žáci pozorovali trvalý preparát pod mikroskopem, bylo jim zadáno domácí pozorování a pokus, vyhledávání v encyklopedii apod. V některých hodinách přírodovědných předmětů žáci používali namnožené materiály a pracovní sešity. Didaktická technika nebyla využita v žádné ze sledovaných hodin přírodopisu, chemie a fyziky. V hodině chemicko-biologických praktik zkoušeli žáci vyhledat potřebné informace na internetu.

Učitelé zařadili úvodní motivaci pouze do části hodin, pravidelně však věnovali pozornost průběžné motivaci. Zajímavá byla motivace v podobě křížovky s tajenkou a následné vyvození tématu hodiny. Ve všech hodinách vyučující látku vhodně aktualizovali, navozovali mezipředmětové vztahy a spojovali teorii s praxí.

Sledované hodiny byly dobře připravené, měly až na výjimky logickou stavbu a byly vedeny s přehledem. Výběr učiva pedagogové prováděli v souladu s věkem žáků a jejich znalostmi. Laboratorní práce žáci vykonávají ve všech přírodovědných předmětech. Většina sledovaných hodin byla po stránce metod a forem klasická. Poměrně málo byla využívána samostatná práce žáků. Jednoduchá praktická činnost žáků a skupinová práce byly zařazeny do jedné hodiny chemicko-biologických praktik a jedné hodiny fyziky. Kladem byla trvalá snaha učitelů o spolupráci se žáky a individuální práce se slabšími žáky, pozorovaná v několika hodinách. V části hodin byly žákům zadávány jednodušší problémové otázky. Vyučovací čas učitelé efektivně využívali, někdy však opomíjeli vytvářet prostor pro relaxaci žáků a v některých hodinách byly rezervy v časovém rozvržení vyučovacích jednotek. Učitelé věnovali pozornost výchovným momentům.

Pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné, komunikační schopnosti všech tří učitelů jsou velmi dobré, komunikační schopnosti žáků průměrné. Učitelé dbali na kvalitu písemného projevu žáků, méně na úroveň projevu ústního. Žáci měli možnost ve všech hodinách sdělovat své zkušenosti, ve většině hodin bez obav vyjadřovali své názory a vlastní poznatky. Jejich nesprávné závěry učitelé opravovali velmi citlivě. Většina žáků jevila zájem o probíranou látku. Atmosféra ve třídách byla velmi dobrá, žáci byli pozorní a akceptovali stanovená pravidla komunikace.

Všichni učitelé věnovali dostatečnou pozornost opakování probraného učiva. Jeden z učitelů pravidelně prováděl rovněž závěrečné shrnutí poznatků a závěrečné vyhodnocení výkonu žáků. Hodnocení žáků a jejich klasifikace byly ve všech případech objektivní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v esteticko-výchovných předmětech

Hospitace byly uskutečněny v hodinách výtvarné výchovy v sedmém a osmém ročníku a v hodinách hudební výchovy v šestém a devátém ročníku. V učebním plánu školy pro letošní školní rok je výtvarná výchova dotována v šestém a osmém ročníku dvěma hodinami, v sedmém a devátém ročníku jednou hodinou týdně. Hudební výchově je přidělena jednogodinová dotace v každém ročníku druhého stupně. V rámci zájmových útvarů mají žáci možnost navštěvovat kroužek keramiky.

Vyučující posuzovaných předmětů mají tematické plány zpracované podle učebních osnov. Je v nich zachována návaznost učiva, pozornost je věnována rozvíjení mezipředmětových vztahů, duplicita učiva zjištěna nebyla.

Výtvarnou výchovu vyučují dva učitelé, jeden splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a tento předmět vystudoval. Druhá vyučující nemá vzdělání požadované pro výuku na druhém stupni základní školy, v době inspekce nebyla z důvodu pracovní neschopnosti přítomna.

Hudební výchovu vyučuje ve všech ročnících jedna učitelka, která splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a má předmět ve své aprobaci. Tato skutečnost velmi příznivě ovlivnila kvalitu výuky.

Všechny sledované hodiny výtvarné i hudební výchovy byly velmi dobře připravené, byly vedeny s vysokou odborností a erudicí. Oba učitelé dbali na návaznost učiva. Zařadili úvodní motivaci, při ní zklidnili žáky a navodili patřičnou atmosféru.

Velmi dobrá byla materiální podpora všech zhlédnutých hodin. Učebny, ve kterých výuka probíhala, jsou poloodborné, velmi dobře pro předměty vybavené a upravené. Vyučující příkladně a účelně využívali pomůcky, potřeby a materiál, které si připravili. Spotřební

a výtvarný materiál škola zajišťuje z prostředků vybraných prostřednictvím občanského sdružení Klub přátel školy.

Průběh hodin výtvarné výchovy, výtvarné cíle a zvolené formy práce žáky velmi zaujaly, a tak tvořili se zájmem. Pracovali s papírem, kombinovanou technikou, řešili technikou malby plochu. Práce navazovala na činnosti minulých hodin a zároveň bude mít pokračování v hodinách příštích. Nenásilnou formou žáci získávali vědomosti z teorie a dějin výtvarného umění. V závěru hodin učitel a žáci společně zhodnotili výsledky práce. Nejlepší výtvary jsou vystavovány v celém interiéru školy, a využívány tak k prezentaci úspěchů školy.

V hodinách hudební výchovy vyučující dbala na úvodní uvolnění dýchacích cest, logopedické rozcvičení a zahřátí hlasivek. Pestrým střídáním činností (hudební nauka, zpěv, rytmická cvičení a doprovod, pohybová výchova, poslech hudebních ukázek) žáky aktivizovala a vtahovala do učebního procesu.

Vzájemná komunikace v obou sledovaných předmětech byla velmi otevřená, atmosféra hodin příjemná, odpovídala požadavkům kladeným na průběh hodin s výchovným zaměřením.

Kontrolou žákovských knížek byl zjištěn dostatečný počet známek v obou předmětech.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v esteticko-výchovných předmětech jsou celkově hodnoceny jako vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola v minulých letech využívala standardizované srovnávací testy Kalibro, v letošním roce mají učitelé k dispozici standardizované testy studijních předpokladů, které připravuje Služba škole Praha. Učitelé si vytvářejí rovněž vlastní evaluační nástroje, například testy, diktáty a prověrky. Metodické orgány průběžně hodnotí celkové výsledky výuky, čtvrtletní, laboratorní a jiné písemné práce. Vedení školy sleduje a porovnává výsledky žáků v jednotlivých klasifikačních obdobích, výsledky žáků v soutěžích a úspěšnost v přijímacím řízení vycházejících žáků. Celkové výsledky vzdělávání jsou shrnovány ve výroční zprávě o činnosti školy. Ověřená fakta vedení školy analyzuje a závěry se odrážejí v plánování práce školy, nezbytná opatření jsou realizována okamžitě, často ve spolupráci s rodiči žáků.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve všech sledovaných předmětech a skupinách předmětů hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení se zřizovací listinou

Údaje uvedené v Rozhodnutí o změně zařazení Základní školy, Dobruška, Pulická 378, okres Rychnov nad Kněžnou do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydaném MŠMT dne 28. 7. 2003 pod čj. 22 474/2003-21, jsou v souladu s údaji uvedenými ve Zřizovací listině příspěvkové organizace Základní škola, Dobruška, Pulická 378, okres Rychnov nad Kněžnou, vydané městem Dobruška dne 9. 9. 2002.

Používání úředního razítka

Při kontrole povinné dokumentace bylo zjištěno používání neplatného úředního razítka. Název školy v něm uvedený nekorespondoval s názvem školy uvedeným v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (chyběl název okresu).

Další aktivity školy

Škola umožňuje žákům účastnit se soutěží sportovního i vědomostního zaměření. Učitelé 2. stupně připravují pro žáky školní kola olympiád v naukových předmětech, vítězové či úspěšní řešitelé získávají drobné odměny, někteří postupují do vyšších soutěží. V minulém školním roce byli žáci nejúspěšnější v okresních kolech matematických a přírodopisných soutěží a olympiád.

Větší zájem projevují žáci o soutěže sportovní, a to jak o sporty individuální, především atletiku, tak o kolektivní – fotbal. Řada z nich získala v okresních kolech přední místa.

Škola má zájem, aby se žáci naučili kvalitním způsobem trávit volný čas, a proto jim nabízí školní i mimoškolní aktivity. Například v minulém školním roce byly realizovány projekty Báje a mýty, Lovci mamutů, žáci zhlédli divadelní a filmová představení, zúčastnili se hudebních vystoupení, literárně či vlastivědně zaměřených exkurzí apod. V rámci činností školní družiny pracuje pět zájmových kroužků, které vedou vychovatelky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 22 474/2003-21, o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003, ze dne 28. 7. 2003, razítko, podpis ředitele odboru správy sítě škol
2. Zřizovací listina Základní školy, Dobruška, Pulická 378, okres Rychnov nad Kněžnou, vydaná na základě usnesení zastupitelstva města dne 27. 6. 2002, zřizovatel město Dobruška se sídlem náměstí F. L. Věka 11, 518 01 Dobruška. Zřizovací listina (bez čísla jednacího) je ze dne 9. 9. 2002 a nabyla účinnosti 1. 1. 2003, razítko, podpisy starosty a místostarosty města
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 5. 10. 2003, razítko, podpis ředitele školy
4. Kopie dokladů o vzdělání pedagogických pracovníků – osobní čísla: 133, 107, 108, 109, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 126, 129, 132
5. Záznam o zjištěném stavu – OPZ v Základní škole, Dobruška, Pulická 378, okres Rychnov nad Kněžnou ze dne 27. 11. 2003, razítko, podpis ředitele školy
6. Učební plán Základní školy, Dobruška, Pulická 378, okres Rychnov nad Kněžnou pro školní rok 2003/2004, razítko, podpis ředitele školy
7. Vzdělávací program Základní škola, čj. 16 847/96-2, se zapracovanými pozdějšími doplňky, čj. 25 018/98-22
8. Přehled úvazků učitelů v roce 2003-2004, nedatováno, razítko
9. Organizační řád školy (včetně organizačního schématu) ze dne 10. 1. 2003, s účinností od 1. 1. 2003, razítko, podpis ředitele školy

10. Vzorčky pracovních náplní - výchovný poradce, předseda metodického sdružení, předmětové komise, ředitel školy, zástupce ředitele školy pro výchovu a vzdělání, učitel, (uloženo v počítačové podobě ve složkách jednotlivých pracovníků)
11. Provozní řád základní školy s platností od 1. 9. 2002 (schválen na jednání pedagogické rady 13. 11. 2002), razítko, podpis ředitele školy
12. Řád školy s platností od 1. 12. 2003 (projednán a schválen při jednání pedagogické rady dne 10. 11. 2003), razítko, podpis ředitele školy
13. Řád školy s platností od 1. 2. 2001, razítko, podpis ředitele školy
14. Koncepce školy ze dne 10. 1. 2003, razítko, podpis ředitele školy
15. Organizace a plán školního roku 2003-2004, bez podpisu
16. Klasifikační řád s platností od 1. 1. 2003, razítko, podpis ředitele školy
17. Záznamy z jednání pedagogické rady, vedené od 26. 8. 1999, podpisy přítomných
18. Záznamy z jednání metodického sdružení 1. stupně, ze dne 29. 9. a 24. 10. 2003
19. Záznamy z jednání předmětové komise přírodovědné, ze dne 29. 9. a 30. 10. 2003
20. Záznamy z jednání předmětové komise společenskovední, ze dne 22. 9. a 22. 10. 2003
21. Přehled akcí na školní rok 2003/2004
22. Plán hospitací pro školní rok 2003 – 2004, včetně cílů na jednotlivé měsíce
23. Vzorčky záznamů z hospitační činnosti v počítačové formě
24. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků – září 2003 – leden 2004
25. Kritéria pro hodnocení a stanovení osobních příplatků
26. Přehled činnosti učitele nad povinný úvazek, datováno, podpisy
27. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002 - 2003 (projednána a schválena na jednání pedagogické rady dne 30. 8. 2003), razítko, podpis ředitele školy
28. Třídní knihy, vedené ve školním roce 2003/2004
29. Kniha úrazů, vedená ve školním roce 2003/2004
30. Rozvrhy hodin všech tříd a učitelů pro školní rok 2003/2004, platné od 23. 10. 2003
31. Záznamy o práci ve volitelných předmětech, nepovinných předmětech a zájmových útvarech, vedené ve školním roce 2003/2004
32. Třídní výkazy a katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2003/2004
33. Plán výchovného poradce pro školní rok 2003/2004, podpis
34. Seznam žáků a individuální vzdělávací plány žáků s vývojovými poruchami učení pro školní rok 2003/2004
35. Minimální preventivní program v oblasti primární prevence zneužívání návykových látek v ZŠ Dobruška, podpis
36. Tematické plány učitelů sledovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
37. Vzorčky zápisů z laboratorních prací, vykonaných ve školním roce 2003/2004
38. Vzorčky žákovských sešitů, vedených ve školním roce 2003/2004
39. Vzorčky žákovských knížek, vedených ve školním roce 2003/2004
40. Vzorčky kontrolních slohových prací z českého jazyka, napsaných ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004

41. Vzorčky kontrolních diktátů z českého jazyka, napsaných v šestém ročníku ve školním roce 2003/2004
42. Podkladová inspekční dokumentace ze dne 20. 10. 2003, razítko, podpis ředitele školy

ZÁVĚR

Personální podmínky základní školy umožňují vzdělávání a výchovu žáků na velmi dobré úrovni, podporují efektivní realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Vedení školy k této skutečnosti přispívá tím, že vytváří velice dobré pracovní podmínky svým zaměstnancům a velmi odpovědně se zabývá všemi oblastmi řídicí práce. Vnitřní i vnější informační systém je funkční, spolupráce s poradními i metodickými orgány, ale i se zřizovatelem kvalitní.

Materiálně-technické podmínky pro výuku sledovaných předmětů zejména po otevření nové přístavby školy jsou nadstandardní, rezervy zůstávají v této oblasti pro výuku tělesné výchovy na 2. stupni (její sledování však nebylo předmětem inspekční činnosti).

Rozsah i obsah vzdělávání a výchovy plně odpovídá vzdělávacímu programu Základní škola. Pečlivě vedená povinná dokumentace poskytuje dostatek informací o průběhu i výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu. Organizace vyučovacích jednotek, výběr metod a forem výuky i aktivizace žáků odpovídaly věku žáků i specifícností jednotlivých předmětů. Dílčí nedostatky byly shledány v časovém rozvržení některých hodin – nedostatek času pro shrnutí získaných poznatků a vyhodnocení práce žáků. Pozitivně je inspekci hodnocena péče, kterou učitelé věnují žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a zdravotním postižením.

Poslední inspekce, uskutečněná na počátku roku 2000, hodnotila práci školy ve většině sledovaných oblastí jako velmi dobrou. Úroveň některých oblastí se ještě zlepšila a je hodnocena jako vynikající (personální i materiálně-technické podmínky), došlo ke zkvalitnění výuky některých předmětů. Negativní jevy byly odstraněny, realizována byla doporučení (účast v olympiádách s přírodovědným zaměřením, archivace protokolů z laboratorních prací aj.).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Svatava Fejglová	.....
Členové týmu	Mgr. Pavel Baštář	.....
	PaedDr. Antonín Kačírek	.....
	Miloslava Havlíčková	
	Ing. Pavel Tomáš	

V Hradci Králové dne 5. ledna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. ledna 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Václav Hlavsa (ředitel školy)	Mgr. V. Hlavsa - podpis

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do čtrnácti dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Vocelova 1338, 500 02 Hradec Králové . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚ Královéhradeckého kraje, OŠMT, Wonkova 1142 500 02 Hradec Králové	2004-01-23	09-1167/03-5170
Zřizovatel: Město Dobruška, nám. F. L. Věka 11, 518 01 Dobruška	2004-01-23	09-1167/03-5170 09-1168/03-5170

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.